

Pokiaľ sa rozhodneme pre vermikompostovanie, musíme si k tomu vyrobiť dostatočne veľký vermikompostér. Dážďovky si môžeme zadovážiť sami alebo si ich môžeme kúpiť. Vermikompostovaním dokážeme spracovať všetky rastlinné zvyšky, ktoré nám vzniknú v domácnosti. Ak dodržíme pravidlá vermikompostovania, nemusíme mať z neho žiadne obavy. Len si musíme uvedomiť, že dážďovky sú živé tvory a musíme sa o nich starať – musia mať dostatok vhodnej potravy, správnu vlhkosť a teplotu. Potom fungujú bez problémov.

Pokiaľ sme sa rozhodli pre automatický kompostér, je potrebné vopred vedieť, koľko biologických odpadov v ňom budeme spracovávať. Najväčšou nevýhodou týchto zariadení je ich cena. Najväčšou výhodou je automatická prevádzka. Obyvatelia teda nemusia o kompostovaní vedieť takmer nič a aj tak vyrobia kvalitný kompost. K dispozícii sú zariadenia s názvom kompostér GG (od 25 ľudí a viac) a kompostér JK 5100 (pre viac ako 250 ľudí).

KOMPOSTOVANIE PRED DOMOM

Ak sa do tohto kompostovania zapoja viaceré domácnosti, tak tento spôsob kompostovania považujeme tiež za komunitné kompostovanie. Keďže je väčšinou komunitné kompostovisko na verejnom priestranstve (voľne prístupnom), do tohto kompostovania sa môžu zapojiť obyvatelia z viacerých domov (samozrejme, to záleží len na nás, ako si nastavíme pravidlá).

Pri plánovaní a zriaďovaní kompostoviska dodržíme zásady, ktoré sú popísané v časti „Kompostovanie v spoločných priestoroch domu“.

V závislosti od finančných možností, množstva a druhov biologických odpadov, ktoré chceme skompostovať, ale aj umiestnenia komunitného kompostoviska, si môžeme zvoliť, ako budeme kompostovať. Môže to byť systém podobný záhradnému kompostovaniu (po miernej úprave) alebo špeciálne vyvinutý zateplený komunitný kompostér. Pokiaľ vieme zabezpečiť uzamknutie priestoru (napr. uzamykateľný prístrešok), tak prichádza do úvahy aj rotačný zateplený kompostér. V každom prípade treba dodržiavať základné pravidlá kompostovania.

Komunitné kompostovanie Praha Strašice – zdroj: www.kompostuj.cz

VYUŽITIE KOMPOSTU

Výsledným produktom pri kompostovaní biologických odpadov je vždy kompost. Ten už nie je odpadom, ale organickým hnojivom, ktoré je ideálne pri pestovaní rastlín. Na sídliskách sa môže zdať na prvý pohľad kompost nevyužitelný. Opak je však pravdou. Využitie nájde pri výsadbe, úprave a údržbe zelene v okolí domov, v domácnostiach do kvetníc, v krajnom prípade na vyrovnávanie okolitého terénu. Viac informácií o možnostiach používania kompostu nájdete v samostatnom letáku „Využitie kompostu“ alebo na www.kompost.sk.

NA ZÁVER

Nechajte sa inšpirovať týmto letákom a nájdite všetky výhody, ktoré viete získať správnym kompostovaním biologického odpadu priamo pri zdroji jeho vzniku. Pripojte sa k stále narastajúcemu množstvu ľudí, ktorým nie je ľahostajné, čo sa deje v ich okolí a aktívne spolu priložte ruky, čas a um k úsiliu o lepšie a krajšie životné prostredie.

Kontaktujte nás, ak potrebujete pomôcť, máte záujem o viac informácií o odpadoch, kompostovaní alebo inej téme súvisiacej s odpadmi a toxickým znečistením, alebo navštívte naše internetové stránky www.priateliazeme.sk/spz, www.kompost.sk a www.nulaodpadu.sk.

Podporte aktivity Priateľov Zeme – SPZ aj finančne. Aj akýkoľvek jednorazový alebo pravidelne sa opakujúci príspevok nám pomôže rozširovať medzi ľuďmi myšlienku dobrovoľnej skromnosti, ochrany životného prostredia a správneho hospodárenia s odpadmi založenom na predchádzaní vzniku odpadov, triedenom zbere odpadov a zmysluplnom využívaní biologických odpadov v mieste jeho vzniku.

P. O. BOX H – 39, 040 01 Košice
Telefón: 0903 772 323
E-mail: spz@priateliazeme.sk
www.priateliazeme.sk/spz
www.kompost.sk
www.nulaodpadu.sk
Č. účtu: SK96 3100 0000 0043 5005 4728

Občianske združenie Priatelia Zeme – SPZ ďakujú za finančnú podporu od Európskej únie. Za obsah tohto letáku a s ním súvisiace materiály zodpovedajú Priatelia Zeme – SPZ. V žiadnom prípade nereprezentujú oficiálne stanovisko Európskej únie, ktorá nezodpovedá za žiadne použitie informácií z tohto letáku alebo s ním súvisiacich materiálov.

Vytlačené na 100 % recyklovanom papieri.

Aj keď žijeme v bytových domoch, môžeme svoje vlastné biologické odpady triediť a kompostovať.

**Priatelia
Zeme
SPZ**

Fotografia na titulke – zdroj: East Fourth Street Garden Association

KOMPOSTOVANIE NA SÍDLISKU

Možností je hneď niekoľko. Môžeme ich nosiť na záhradu (svoju, našej rodiny, známych), alebo si ich kompostovať priamo v byte. Ďalšou možnosťou je spoločne si so susedmi zriadiť komunitné kompostovisko, napr. v spoločných priestoroch v dome, pri bytovom dome alebo v komunitnej záhrade.

Vďaka tejto aktivite môžeme znížiť množstvo odpadov z našich domácností, ktoré končia bez využitia na skládkach alebo v spaľovniach odpadov o 45 až 50 %. Navyše z nich vyrobíme kompost – organické hnojivo, ktoré môžeme použiť pri pestovaní rastlín v domácnostiach alebo v okolí nášho bytového domu. Chránime tým naše spoločné životné prostredie.

KOMPOSTOVANIE V BYTE

Na kompostovanie v byte je možné využiť niekoľko alternatívnych riešení. Kompostovať môžeme napr.:

• vo vermikompostéroch

Vermikompostovanie (kompostovanie pomocou dážďoviek) je najlacnejším spôsobom kompostovania v byte. Potrebujeme k nemu okrem vermikompostéra (nádoba na kompostovanie) aj dážďovky, ktoré budú biologický odpad spracovávať. Vermikompostér si môžeme kúpiť alebo si ho svojpomocne vyrobiť (návod nájdete na www.kompost.sk). Môže byť umiestnený priamo v kuchyni, na chodbe, v pivnici atď. Dážďovky si môžeme zadovážiť sami z kôp hnoja alebo kompostu, alebo si ich môžeme kúpiť od chovateľov a predajcov dážďoviek. Vermikompostovaním dokážeme spracovať všetky rastlinné zvyšky, ktoré nám vzniknú v domácnosti.

Ak dodržíme pravidlá vermikompostovania, nemusíme mať obavy, že bude kompostovaný biologický odpad zapáchať. Vermikompostér nevydáva žiaden zvuk – dážďovky pracujú úplne ticho. Základné informácie o vermikompostovaní nájdete v samostatnom letáku „Vermikompostovanie“. Praktické skúsenosti z vermikompostovania v byte nájdete vo fotoseriáli „Vermikompostovanie – kompostovanie pomocou dážďoviek“ (www.kompost.sk).

• v elektrických kompostéroch

Tento spôsob kompostovania v byte patrí medzi najdrahšie.

Aj napriek tomu sa v poslednej dobe stále viac elektrické interiérové kompostéry začínajú presadzovať. Sú to automatické zariadenia, ktoré dokážu spracovať všetky druhy biologických odpadov, ktoré vznikajú v domácnosti. Elektrické kompostéry môžu byť umiestnené výlučne v interiéri a je nevyhnutná prípojka elektrickej energie. Upravený biologický odpad sa po vložení do kompostéra, kde sa ohrieva, premiešava a prevzdušňuje. Tieto operácie sprevádza viac alebo menej hlučné „vrnenie“ elektromotora. Pre bežnú domácnosť stačí napr. zariadenie s názvom NatureMill (spracuje 1,2 až 2,2 kg biologického odpadu denne), pre väčšie rodiny môžeme použiť zariadenie s názvom GG 02 (5 až 6 kg biologického odpadu denne).

Ak dôsledne dodržíme návod na použitie, tak nemusíme mať žiadne obavy, že bude kompostovaný biologický odpad zapáchať. Zariadenia majú buď filter alebo je vzduch odvádzaný mimo miestnosť. Trochu vzniká problém pri plnení kompostéra, kedy ho je potrebné otvoriť. Vtedy z neho uniká do miestnosti charakteristická „vôňa“. Praktické skúsenosti z kompostovania v elektrickom kompostéri NatureMill nájdete vo fotoseriáli „Kompostovanie v automatickom kompostéri NatureMill“ (www.kompost.sk).

• v otočných kompostéroch

Tento spôsob kompostovania v byte môže patriť medzi najlacnejšie alebo medzi stredne drahé. Závisí od toho, či si otočný kompostér vyrobíme sami (návod nájdete na www.kompost.sk), alebo si ho kúpime. Dajú sa v nich kompostovať všetky druhy biologických odpadov, ktoré vznikajú v domácnosti. Otočné kompostéry môžu stáť na zemi alebo byť prichytené na stene budovy. Umisťujú sa väčšinou v exteriéroch – na terasách, balkónoch.

Najväčšou výhodou týchto kompostérov je veľmi ľahký spôsob premiešavania a prevzdušňovania kompostovaného biologického odpadu. Tým je zabezpečené, že ani toto kompostovanie nezapácha. Napr. otočné kompostéry JORA sú zateplené, čím sa zabezpečí rozkladný proces aj v zimných mesiacoch. Kompostér je navyše rozdelený na dve komory, ktoré sa dajú samostatne uzavrieť. Po naplnení prvej komory v nej môže bez rušenia prebiehať kompostovací proces a zretie kompostu. Na ďalší zber biologického odpadu potom slúži druhá komora.

KOMPOSTOVANIE V SPOLOČNÝCH PRIESTOROCH DOMU

Tento spôsob kompostovania už považujeme za komunitné kompostovanie (viac informácií nájdete v samostatnej brožúre „Komunitné kompostovanie“ alebo na www.kompost.sk). Kompostovať tak nebudú jednotlivé domácnosti samostatne, ale spolu všetci obyvatelia bytového domu alebo ich časť. K tomuto účelu je možné použiť nevyužívané spoločné priestory – kočíkárne, práčovne, mangľovne, pivnice... Ako zriaďovať komunitné kompostoviská nestanovuje žiaden celoslovenský legislatívny predpis. Aby sme však predišli komplikáciám, treba dodržať aspoň týchto 5 zásad:

- overme si, či podmienky budovania a prevádzky komunitných kompostovísk nestanovuje miestne Všeobecne záväzné nariadenie o komunálnom odpade a drobnom stavebnom odpade (ak áno, riadme sa ním),
- získajme súhlas vlastníka nehnuteľnosti, kde bude kompostovisko/kompostér stáť,
- získajme súhlas nadpolovičnej väčšiny domácností, ktorých sa zriadenie kompostoviska bezprostredne dotýka (väčšinou sú to domácnosti z bytového domu, kde žijeme),
- kompostovisko zabezpečme primerane riziku pred hľadavcami, inými zvieratami, popr. vandalmi,
- nájdime si medzi sebou človeka, ktorý bude za kompostovanie zodpovedný.

Na kompostovanie môžeme využiť automatické kompostéry, ale aj vermikompostovanie. Od toho sa bude odvíjať aj cena kompostovania.

